

ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSET OSANA ENERGIATOIMISTON TOIMENKUVAA

Aija Myyryläinen
2.6.2009

ENERGIAPALVELUDIREKTIIVI (ESD) 2006/32/EC

- EU sitoutunut leikkaamaan vuotuista primäärienergian kulutustaan 20% vuoteen 2020 mennessä
- Energiapalveludirektiivi energiapalveluista ja energian tehokkaasta loppukäytöstä voimaan 5/2006, kansallinen toimeenpano 5/2008 mennessä
- Velvoittaa jäsenmaita vähentämään energiankulutustaan 9 % jaksolla 2008-2016. Määrä lasketaan vuosien 2001-2005 loppukulutuksen keskiarvosta. Käytännössä siis Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten on ryhdyttävä energiapiheiksi
- Suomelle 9 %:n säästötavoite tarkoittaa 16,7 TWh:n energiankulutuksen säästöä, mikä vastaa ”yhden Helsingin” pimentämistä joka vuosi sopimuskauden ajan
- Jäsenmaat saavat päättää itse toimistaan pyrkiessään säästötavoitteeseen
- Suomessa säästötavoite toimeenpantu vapaaehtoisin eri tahoille suunnatuin energiatehokkuussopimuksin, julkinen sektori velvoitettu näyttämään esimerkkiä (kuntien energiatehokkuussopimusjärjestelmä)
- Vuoden 2010 alusta voimaan laki julkisyhteisöjen energiatehokkuudesta? Lain tavoitteina on asettaa tavoitteet julkisyhteisöjen energiatehokkuuden parantamiseksi ja energiankäytön vähentämiseksi sekä saada juurrutettua suunnitelmallinen energiatehokkuuden edistämistoiminta valtion ja kunta-alan julkisyhteisöihin

KUNTA-ALAN ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUS

- Energiatoimistojen rooli
 - Valtion omistama yritys Motiva Oy vastaa työvoima- ja elinkeinoministeriön alaisten energiatehokkuussopimusten toteutumisesta ja niiden kehittämisestä
 - Motiva toimii Suomessa energiatoimistoverkoston (8 toimistoa) valtakunnallisena tukipisteenä ja energiatoimistot "Motivan alueellisina edustajina" energiatehokkuuden edistämisessä. Toimistoilta apua sopimusjärjestelmän toimintasuunnitelmien laadintaan
 - Toimistot ovat osa Euroopan laajuista energiatoimistojen verkostoa, johon kuuluu noin kolmesataa energiatoimistoa 21 maassa
- Liittyessään sopimusjärjestelmään kunnat sitoutuvat toimimaan energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tavoitteena ohjeellinen 9 %:n energiansäästö jaksolla 2008-2016.
- Kunta laatii energiankäytön tehostamisen toimintasuunnitelman, jossa esitetään toimenpiteet säästöjen aikaansaamiseksi. Toimenpiteet voivat olla teknisiä tai toimintatapoihin liittyviä. Raportointi tavoitteiden toteutumisesta vuosittain Motivalle
- Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää tukea sopimukseen liittyneille kunnille rakennusten energiakatselmuksiin ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistäviin investointeihin (tuki n. 25-40 % tapauskohtaisesti)

TOIMINTASUUNNITELMAN LAADINTA

- Kaupungin eri hallintokuntien säästömahdollisuuksien kartoittaminen
- Varhaistoimien kartoittaminen (varhaistoimilla voidaan kattaa osa säästötavoitetta)
- Säästöajattelu kytkettävä jokaisen hallintokunnan toimintaan, ei yhden vastuulle (ei vaikka koko säästötavoite saavutettaisiin kaikki tietokoneet sammuttamalla)
- Energiakatselmus -kohteiden valinta (80 % kiinteistöistä katselmoitava)
- Uusiutuvan energian kuntakatselmus (öljylämmitteiset kiinteistöt, joissa voitaisiin siirtyä uusiutuvien energialähteiden käyttöön)
- Ihmisten sitouttaminen ja motivointi, kannustimet

Esimerkkejä hallintokunnittain kohteista, joista säästöjä voidaan etsiä

- Sivistystoimi (koulut, päiväkodit): kestävä kehitys osaksi kasvatuksellista toimintaa (energia, vesi, jätteet), energiansäästökilpailut, teemalukuvuodet
- Vapaa-aikatoimi: liikuntapaikkojen valaistuksen kontrollointi (hämäräkytkimet, kellokytkimet, liiketunnistimet)
- Vesi- ja viemärilaitos: pumppauksen ja puhdistusprosessin hyötysuhteiden tarkastelu, johtojen uusiminen
- Kunnallistekniset palvelut: ulko- ja katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen, valojen ajoittainen sammuttaminen/himmentäminen
- Hankintatoimi: kestävät julkiset hankinnat, ympäristö- ja energiakriteerien huomioiminen laitteiden ja tarvikkeiden hankinnassa
- Toimitilapalvelut, kiinteistöyhtiöt: huoltohenkilöstön koulutus lvi-tekniisten laitteiden energiatehokkaaseen käyttöön, kulutusseuranta, energiakatselmukset
- Kaavoitus: Asuinalueiden kaavoitus kaukolämpöverkon läheisyyteen, kevyen- ja joukkoliikenteen edellytysten parantaminen

- Yhteishankkeet: työsuhdematkaliput, joukkoliikenne, taloudellisen ajotavan koulutus, koko henkilöstön koulutus oman työpisteen energianhallintaan, energiansäästölamppujen käyttäminen, atk-laitteiden sammutuskäytäntöjen selvittäminen